

# Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie jest pierwszą próbą monograficznego przedstawienia w polskiej literaturze prawniczej aspektu dowodowego rozwiązywania małżeństwa z perspektywy cywilnego procesu rozwodowego i procesu kanonicznego o stwierdzenie nieważności małżeństwa. Zarówno jeden, jak i drugi proces dotyczy małżonków trwających w związku małżeńskim do momentu rozstrzygnięcia sporu, jakim w pierwszym wypadku jest orzeczenie rozwodu, w drugim zaś stwierdzenie nieważności małżeństwa. Celem procesu rozwodowego, jak i kanonicznego procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa jest „unicestwienie małżeństwa”. Mimo pojawiających się kontrowersji dwa omawiane procesy można porównać, ponieważ kanoniczny proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa jest praktycznie „rozwozem” kościelnym.

Należy zadać pytanie, dlaczego autorka w ogóle zajęła się tytułową problematyką. Odpowiedź jest następująca. Po pierwsze, nikt do tej pory nie dokonał takiego porównania, uznając to być może za zbyteczne. Po drugie, autorka na podstawie badań prawnoporównawczych przekonuje, że integracja systemowa może mieć interesujące i pożądanе skutki.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że praca zawiera podsumowanie oraz wnioski końcowe, a także propozycje *de lege ferenda*, nad którymi autorka czyniła badania od wielu lat, a które są praktycznym dodatkiem do opisywanej monografii, stanowiąc tym samym część wybiegającą poza konieczne elementy rozprawy doktorskiej, jaką jest niniejsza praca naukowa.

Prezentowana monografia zasługuje na uwagę zarówno przedstawicieli doktryny prawa świeckiego, jak i kanonicznego, a także odgrywa rolę w perspektywie prac nad powstaniem nowego Kodeksu postępowania cywilnego. Rozważania nad postępowaniem dowodowym, ujęte w omawianym opracowaniu, mają walor uniwersalny, toteż mogą odnosić się nie tylko do procesu rozwodowego.

Warszawa, sierpień 2017 r.

Iwona Nasiłowska